

Założenia Dobrej Edukacji w Leśnej Szkole Podstawowej w Kielcach

Część wstępna Programu Dobrej Edukacji
Rok szkolny 2024/25

Charakterystyka pracy w Leśnej Szkole Podstawowej w Kielcach

Leśna Szkoła Podstawowa w Kielcach jest ośmioletnią szkołą podstawową. W roku szkolnym 2024/2025 obejmuje uczniów z klas 1-4.

Edukacja w Leśnej Szkole ma charakter podążający, jest organizowana zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami, możliwościami oraz pasjami uczniów. Nakierowana jest na proces uczenia się dziecka, w którym wspomagają go nauczyciele i mentor.

Bardzo istotnym elementem nauki w Szkole jest organizacja jak największej ilości zajęć poza budynkiem szkolnym, ze szczególnym naciskiem na zajęcia w bliskim kontakcie z naturą. Środowisko przyrody jest przestrzenią, w której zajęcia odbywają się przez cały rok szkolny, w każdych bezpiecznych warunkach atmosferycznych.

Rok szkolny w Leśnej Szkole dzieli się na semestry. Na początku roku szkolnego mentor wraz z uczniem tworzy dokument - IDER (Indywidualna Droga Edukacyjnego Rozwoju), który wyznacza ścieżkę rozwoju danego dziecka. IDER staje się częścią portfolio edukacyjnego, które towarzyszy uczniowi przez cały rok, a w okresie edukacji wczesnoszkolnej - całe trzy lata. Portfolio edukacyjne zawiera również cele edukacyjne sformułowane na dany rok (lub etap edukacyjny) oraz miejsce na ocenę stopnia ich realizacji przez ucznia. Cele edukacyjne uporządkowane są zgodnie z programem Dobrej Edukacji, w podziale na bloki programowe. W portfolio uczeń wraz z nauczycielami gromadzą najważniejsze prace ucznia dokumentujące jego postępy i osiągnięcia.

Nauczyciele pracujący z uczniem zaznaczają stopień realizacji celów edukacyjnych w indywidualnym arkuszu online, do którego dostęp mają mentor, uczniowie i ich rodzice. Arkusz aktualizowany jest minimum raz na miesiąc.

Pierwszy semestr kończy się klasyfikacją śródroczną, drugi kończy się klasyfikacją końcoworoczną. Podczas tych klasyfikacji uczeń otrzymuje informacje opisowe w postaci TIO (Twoja Informacja o Postępach). Podczas formułowania semestralnych i bieżących ocen opisowych nauczyciele posługują się językiem oceniania kształtującego. TIO omawiana jest przez mentora z rodzicami i uczniem na spotkaniu trójstronnym.

Roczna ocena klasyfikacyjna jest odzwierciedleniem stopnia realizacji przez ucznia celów edukacyjnych, określonego na podstawie jego samooceny w portfolio oraz informacji sporządzonej przez nauczyciela.

Na około miesiąc przed klasyfikacją końcoworoczną uczniowie otrzymują oceny przewidywane, które można podwyższyć w drodze indywidualnych ustaleń zgodnie z zapisami w Statucie Szkoły.

Praca w Szkole organizowana jest w mało licznych grupach różnowiekowych.

Dzieci uczą się w rotujących zespołach, w zależności od swoich potrzeb, możliwości, a także zainteresowań. Rotowanie pozwala także na mocno zindywidualizowaną pracę z dziećmi potrzebującymi specjalistycznej pomocy.

Wszystkie dzieci objęte są pomocą psychologiczno-pedagogiczną oraz opieką mentorską.

Założeniem szkoły jest stworzenie naturalnego i najbardziej optymalnego środowiska dla wychowania, rozwoju i edukacji młodego człowieka, bazujących na najnowszej wiedzy psychologicznej i pedagogicznej. Ważnymi aspektami działalności Leśnej Szkoły jest profilaktyka syndromu deficytu natury, nauka umiejętności praktycznych oraz kształtowanie postaw ekologicznych. Działania całej kadry pedagogicznej nakierowane są na wychowanie wrażliwego, pewnego siebie człowieka, który bierze odpowiedzialność za swoją edukację, jest świadomy swoich mocnych i słabych stron. Duży nacisk w szkole kładzie się na budowanie społeczności, w skład której wchodzi uczniowie, nauczyciele i inni pracownicy oraz rodzice.

Ważnym momentem dnia w Leśnej Szkole jest spotkanie w kręgu. Krąg pełni przede wszystkim funkcję budowania wspólnoty. W kręgu wszyscy są ważni, słyszani i akceptowani. Krąg to okazja do rozmowy o sprawach ważnych, do dzielenia się uczuciami, radościami i trudnościami. To podstawowe narzędzie do rozwijania kompetencji społeczno-emocjonalnych, trening słuchania, cierpliwości, wyrozumiałości, nazywania emocji, udzielania rówieśniczego wsparcia. To również jedno z narzędzi rozwiązywania konfliktów w duchu naprawiania relacji.

Po zakończeniu wspólnych zajęć edukacyjnych uczniowie realizują pracę własną. Spośród propozycji i materiałów przygotowanych przez nauczyciela, doskonalonych umiejętności czy dziedzin wiedzy, wybierają codziennie obszar, który doskonalą w pracy indywidualnej, samodzielnej. Praca własna jest szczególnie istotna, jako narzędzie budowania świadomości swoich mocnych stron i trudności, rozwijania samodzielności i odpowiedzialności na drodze edukacyjnej.

Uczniowie rozwijają samorządność i odpowiedzialność za sprawy dotyczące całej wspólnoty szkolnej uczestnicząc w Spotkaniach Społeczności Uczniów, jako reprezentanci swoich grup. Spotkania Społeczności Uczniów odbywają się średnio raz na dwa tygodnie oraz dodatkowo w razie potrzeby. Reprezentanci zmieniają się, tak aby każdy chętny miał szansę uczestnictwa jako przedstawiciel swojej grupy. Na spotkaniach omawiane są sprawy dotyczące całej społeczności, podejmowane wspólne decyzje, uczniowie zgłaszają też trudności związane z dzieleniem przestrzeni wspólnej i kontaktów z innymi grupami.

Projekty badawcze w Leśnej Szkole realizowane są w grupach mieszanych wiekowo, według tematu wybranego przez uczniów. Czas na realizację projektów to ostatnie dwa tygodnie każdego semestru. Elementy metody projektu wykorzystywane są w trakcie codziennych zajęć edukacyjnych.

Sytuacje konfliktowe w Leśnej Szkole rozwiązywane są w duchu porozumienia bez przemocy, w oparciu o system sprawiedliwości restoratywnej - ukierunkowane na naprawienie relacji, znalezienie rozwiązania satysfakcjonującego dla wszystkich stron. Dorosły pełni tu rolę mediatora, pozwala stronom usłyszeć się nawzajem, poznać i nazwać potrzeby, wspiera w szukaniu satysfakcjonującego rozwiązania, przede wszystkim jednak dba o to, by to uczniowie mogli je znaleźć sami. W takim podejściu nie ma miejsca na szukanie winnych i wyznaczanie kar.

Założenia organizacyjno-programowe Programu Dobrej Edukacji

Edukacja zorganizowana w sposób umożliwiający każdemu uczniowi osobisty rozwój i robienie we własnym tempie maksymalnych postępów na miarę jego możliwości, stawiająca na samodzielność, współpracę i odpowiedzialność, wykorzystująca nowoczesne technologie, to cel programowy powstałego w 2012 roku Stowarzyszenia Dobra Edukacja.

Szkoły realizujące Program Dobrej Edukacji mogą zajmować się uczniami od klasy pierwszej szkoły podstawowej aż do klasy maturalnej. Może działać przy nich również oddział przedszkolny lub przedszkole, realizujące wymagania programowe spójne z wymaganiami realizowanymi na kolejnych etapach.

Szkoły te koncentrują się na rozwoju uczniowskich pasji i zainteresowań. Zajęcia edukacyjne mogą być planowane w grupach obejmujących uczniów z kilku kolejnych roczników. Skład grup ustalany jest co roku na podstawie analizy potrzeb uczniów. Mogą być tworzone grupy, w których uczeń uczestniczy na podstawie własnego wyboru lub zdiagnozowanego poziomu zaawansowania, ale i takie, gdzie uczeń, poznając obowiązkowe treści programowe, pomaga mniej zaawansowanym uczniom lub korzysta z pomocy uczniów bardziej zaawansowanych.

Program Dobrej Edukacji to jeden program szkolny obejmujący w sposób zblokowany wszystkie dziedziny i etapy edukacyjne. Celem Programu Dobrej Edukacji jest wykształcenie człowieka dobrze przygotowanego do życia, do ciągłego kształcenia się i do wykonywania pracy, która będzie dla niego źródłem poczucia sukcesu i satysfakcji. Jego integralnymi częściami są:

- 1) niniejsze Założenia Dobrej Edukacji, opisujące główne zasady organizacji pracy i stosowane standardy edukacji spersonalizowanej;
- 2) program wychowawczo-profilaktyczny;
- 3) program realizacji doradztwa zawodowego;
- 4) autorski zestaw programów nauczania określający wymagania programowe i wśród nich cele edukacyjne do osiągnięcia przez każdego ucznia w kolejnych latach nauki w sposób zgodny z podstawą programową.

Cele edukacyjne Programu Dobrej Edukacji to wymagania obowiązujące uczniów w pierwszej kolejności, wybrane spośród wymagań edukacyjnych podstawy programowej kształcenia ogólnego. Dla każdego ucznia nauczyciele opracowują cele edukacyjne indywidualnie, po wstępnej diagnozie oraz ze znajomością jego potrzeb - czyli jest to postawienie akcentu na wymagania z podstawy programowej najbardziej pomocne i potrzebne do kontynuowania nauki przez konkretnego ucznia.

Szczegółowe wymagania Programu Dobrej Edukacji, z wyróżnieniem celów edukacyjnych do osiągnięcia w poszczególnych latach nauki, są dostępne dla kadry pedagogicznej na Forum "Dobra Edukacja" - <https://dobraedukacja.edu.pl/forum/>. Zamieszczone tam **listy blokowych celów edukacyjnych**, są pomocne w przygotowywaniu indywidualnych, dostosowanych do potrzeb poszczególnych uczniów list ich celów edukacyjnych oraz przy ustalaniu ich ocen śródrocznych i rocznych.

Program Dobrej Edukacji jest przygotowywany i modyfikowany przez Instytut Dobrej Edukacji w wyniku współpracy kadry pedagogicznej wszystkich szkół realizujących Program Dobrej Edukacji i zgodnie z odpowiednimi rozporządzeniami. Nauczyciele na stałe współpracują w zespołach blokowych, odpowiednio do tego, w skład jakiego bloku programowego wchodzi prowadzone przez nich zajęcia edukacyjne.

W dalej zamieszczonej tabeli wskazane są nazwy bloków programowych, przyjęte cele pracy oraz szkolne przedmioty, nauczyciele których w ramach bloków współpracują najściślej, realizując wymienione cele programowe.

Struktura Programu Dobrej Edukacji

BLOK	CELE	dziedziny edukacyjne wchodzące w skład bloku w szkołach podstawowych	dziedziny edukacyjne wchodzące w skład bloku w szkołach średnich
DOBRZY	Samodzielność, współpraca, odpowiedzialność. <i>Jesteśmy uważni i wrażliwi na potrzeby innych.</i>	program wychowawczo-profilaktyczny, projekty w grupach skupiających uczniów na podstawie własnego wyboru,	program wychowawczo-profilaktyczny, projekty w grupach skupiających uczniów na podstawie własnego wyboru,

		spotkania Społeczności Uczniów, indywidualne spotkania z mentorem, doradztwo zawodowe, edukacja wczesnoszkolna	spotkania Społeczności Uczniów, indywidualne spotkania z mentorem, doradztwo zawodowe, biznes i zarządzanie
AKTYWNI	Dbłość o siebie, swoje zdrowie i bezpieczeństwo. <i>Jesteśmy aktywni.</i>	zajęcia rewalidacyjne i terapeutyczne - zależnie od potrzeb, wychowanie fizyczne, edukacja dla bezpieczeństwa	zajęcia rewalidacyjne i terapeutyczne - zależnie od potrzeb, wychowanie fizyczne, edukacja dla bezpieczeństwa
TWÓRCZY	Uczestnictwo w kulturze. <i>Pięknie mówimy, piszemy, tworzymy.</i>	język polski, plastyka, muzyka	język polski, plastyka, muzyka, historia muzyki, historia sztuki
OTWARCI	Porozumiewanie się. <i>Korzystamy z dorobku wielu kultur, szanujemy różnorodność.</i>	języki obce	języki obce
KRYTYCZNI	Stawianie pytań w trakcie poznawania świata. <i>Myślimy krytycznie.</i>	historia, wiedza o społeczeństwie, etyka	historia, geografia, wiedza o społeczeństwie, historia, edukacja obywatelska, etyka, filozofia
ROZUMNI	Rozumowanie w naukach przyrodniczych. <i>Prowadzimy obserwacje i doświadczenia.</i>	przyroda, biologia, geografia, technika, fizyka, chemia, wychowanie do życia w rodzinie/ edukacja zdrowotna	biologia, fizyka, chemia, wychowanie do życia w rodzinie/ edukacja zdrowotna
LOGICZNI	Logiczne myślenie i działanie. <i>Znajdujemy rozwiązania w sytuacjach problemowych.</i>	matematyka, informatyka	matematyka, informatyka

Standardy Dobrej Edukacji

W szkołach realizujących Program Dobrej Edukacji obowiązują Standardy Dobrej Edukacji, nazywane też standardami edukacji spersonalizowanej:

1. Podążanie za potrzebami uczniów
2. Opieka mentorska
3. Realizowanie projektów
4. Ocenianie pomagające rozwijać się
5. Naturalne środowisko technologii
6. Przyjazna szkolna przestrzeń
7. Uczenie się poza szkołą
8. Zarządzanie społecznościowe

Dalej znajdują się opisy poszczególnych Standardów wypracowane z liderami szkół realizujących Program Dobrej Edukacji.

Podążanie za potrzebami uczniów

Szkoła stosuje rozwiązania edukacyjne dopasowane do ucznia

Na dużej części zajęć uczniowie zgrupowani są ze względu na zainteresowania lub poziom zaawansowania.

Praca prowadzona jest w grupach kilkunastoosobowych, różnowiekowych, konfigurowanych na podstawie analizy potrzeb uczniów. Młodszym grupom stale towarzyszą przynajmniej dwie osoby z kadry.

Cała kadra planuje i wykonuje swoją pracę w sposób podążający za uczniami, ich potrzebami, możliwościami, ciekawością i predyspozycjami. Szkoła prowadzi działania ewaluacyjne dotyczące rozwijania uczniowskich pasji i zaspokajania zróżnicowanych potrzeb.

Opieka mentorska

Uczeń ma swojego mentora, który stara się zrozumieć jego potrzeby oraz wspierać go w rozwoju

Mentor:

- udziela bieżącej pomocy podopiecznemu oraz udziela pomocy nauczycielom i rodzicom w planowaniu oddziaływań wobec niego, jeśli zaistnieje taka potrzeba;
- pomaga uczniowi planować swoją pracę, przezwyciężać trudności, wspiera podejmowane działania, pomaga budować wewnętrzną motywację;
- diagnozuje potrzeby ucznia oraz odpowiednio wspomaga go w rozwoju i w wyborze kierunku dalszej edukacji;
- dba o to, aby jego podopieczny znalazł dziedzinę aktywności, która stanie się jego pasją, da mu dobrą podbudowę pod przyszły zawód.

Realizowanie projektów

Uczniowie działają wspólnie i starają się dzielić swoimi pasjami

Szkoła wdrożyła system projektów będących główną osią działań szkoły, zajmujących uczniom stałą liczbę godzin tygodniowo poza przedmiotowym planem zajęć. Uczniowie sami wybierają tematy, dobierają się w grupy, znajdują sobie opiekunów grup, planują pracę, realizują ustalone przez siebie zadania, prezentują efekty. W grupach projektowych starsi opiekują się młodszymi, a zadania przydzielane są zgodnie z możliwościami konkretnego ucznia.

Projekty realizowane są przez wszystkich uczniów, natomiast sposób ich realizacji oraz poziom samodzielności uczniów przy wyborze tematyki i organizacji pracy projektowej zależy od ich wieku.

Praca projektowa kształtuje u uczniów umiejętność współpracy i empatię.

Ocenianie pomagające w rozwoju

Tradycyjne ocenianie za pomocą stopni jest zastąpione przez system pozytywnego motywowania

W szkole prowadzone są różnego rodzaju działania diagnostyczne, pomagające planować i organizować pracę uczniów oraz konfigurować ich grupy, formułować cele pracy z konkretnymi uczniami z uwzględnieniem ich zróżnicowanych potrzeb.

Bieżące ocenianie jest dokonywane w formie informacji zwrotnej na temat postępów ucznia w odniesieniu do sformułowanych na początku roku szkolnego wymagań z poszczególnych przedmiotów.

Na zakończenie okresów klasyfikacyjnych uczniowie podsumowują swoją pracę wspólnie z nauczycielami, otrzymują opisową ocenę swoich postępów, która jest omawiana z uczniem i rodzicami ucznia.

Jasne dla uczniów i kadry są zasady przekładania opisu postępów uczniów na oceny końcowe.

Naturalne środowisko technologii

Środowisko internetowe traktowane jest tak samo naturalnie, jak inne media edukacyjne

Do organizacji bieżącej pracy uczniów używane jest Google Classroom i inne narzędzia umożliwiające elektroniczne udostępnianie materiałów edukacyjnych i współpracę w sieci.

Nauczyciele swobodnie używają technologii do osiągania podstawowych programowych celów, udostępniania uczniom treści edukacyjnych, przekazywania im zadań, przesyłania wskazówek, dostarczania bieżącej informacji zwrotnej dotyczącej ich postępów, komunikowania się z ich rodzicami.

Uczniowie równie naturalnie używają internetu i technologii do stawiania problemów, wyszukiwania informacji, rozwiązywania zadań i kontaktowania się z nauczycielami i innymi uczniami.

Przyjazna szkolna przestrzeń

Cała przestrzeń jest dostępna dla wszystkich uczniów oraz pozytywnie wpływa na ich samopoczucie

Przestrzeń szkolna umożliwia uczniom atrakcyjne i ciekawe spędzanie czasu. Składa się z miejsc dostosowanych do różnego rodzaju aktywności, miejsc do organizowania współpracy zajmowanych przez nauczycieli razem z uczniami w sposób możliwie najbardziej dowolny i otwarty.

Ważną rolę odgrywa miejsce do wspólnego swobodnego spędzania czasu i jedzenia posiłków.

W przyjaznej przestrzeni edukacyjnej uczniowie mają swobodny dostęp do książek, prasy, gier planszowych i innych pomocy rozwijających zainteresowania.

Uczenie się poza szkołą

Część celów programowych jest realizowana poza szkołą

Edukacja odbywa się zgodnie z indywidualnymi planami uczniów, a część celów programowych jest realizowana podczas wyjść i wycieczek oraz u współpracujących ze szkołą pracodawców.

Zadania programowe realizowane są w wielu różnych miejscach, poza budynkiem szkoły, także na wyższych uczelniach, w placówkach kultury, sportu, nauki, podczas obserwacji przyrodniczych w terenie i zwiedzania zabytków.

Uczniowie przymierzają się do różnych ról społecznych i zawodowych.

Społeczność szkolna angażuje się w działania społeczności lokalnej, realizuje projekty skierowane do szerokiego grona odbiorców.

Zarządzanie społecznością

Uczniowie, rodzice i nauczyciele mają możliwość wpływania na losy szkoły

W szkole funkcjonuje zarządzanie uczestniczące, które jest oparte na zaangażowaniu całej społeczności, w tym społeczności uczniów i rodziców.

Pracownicy uczestniczą w zarządzaniu szkołą, współdecydują o celach działania, formułują plany i programy, mają wpływ na jej działanie. Wykorzystywana jest ich wiedza, doświadczenie i zdolności.

Uczniowie i rodzice mają możliwość wpływania na losy szkoły oraz na budowanie jej strategii.

Społeczność szkoły jest zachęcana do formułowania pomysłów i są one wdrażane.

Społeczność szkolna uczestniczy w innowacji, ciągle poszukuje najlepszych rozwiązań.